

การรักษาคลองรากฟันในฟันทอโรดอนทีซึม: รายงานผู้ป่วย

สวรส อยู่ยีน *

บทคัดย่อ

ทอโรดอนทีซึม หมายถึง การที่ฟันเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง โดยมีสาเหตุมาจากเยื่อปริภูมิ รากเอิร์ตวิกไม่เข้าไปอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมในขั้นตอนการสร้างฟัน ฟันทอโรดอนทีซึมมีโพรงเนื้อเยื่อใน ขนาดใหญ่ ตำแหน่งของง่ามรากฟันอยู่ก่อนไปทางปลายราก พร้อมกับการหายไปของส่วนคอดบริเวณคอฟัน ซึ่งเป็นรอยต่อของเคลือบฟัน และเคลือบรากฟัน การรักษาคลองรากฟันในฟันทอโรดอนทีซึมเป็นการท้าทาย เนื่องจากต้องมีการจัดการพิเศษ และตรวจหาจำนวนคลองรากฟันให้ครบ รวมทั้งการเปิดทางเข้าสู่โพรงเนื้อเยื่อใน การขยายคลองรากฟัน และการอุดคลองรากฟัน รายงานผู้ป่วยฉบับนี้แสดงถึงการรักษาคลองรากฟันในฟัน ทอโรดอนทีซึมชนิดมีไฮโปโรดอนทีซึมในฟันกรามล่างซ้ายซี่แรกซึ่งมีสี่คลองราก เมื่อรักษาคลองรากฟันเสร็จ ได้ติดตามผลการรักษาในระยะยาว พบว่า ผู้ป่วยไม่มีอาการ ฟันสามารถใช้งานได้

คำไชรหัส: ทอโรดอนทีซึม / การรักษาคลองรากฟัน

บทนำ

ทอโรดอนทีซึม (Taurodontism) เป็นความ ผิดปกติของรูปร่างฟันโดยมีลักษณะตัวฟันยาวและรากฟันสั้น ส่วนของง่ามรากฟัน (furcation) จะอยู่ก่อนไปทางปลาย รากฟัน ลักษณะกายวิภาคศาสตร์ของโพรงเนื้อเยื่อใน (pulpal anatomy) มีขนาดใหญ่และยาวในแนวจากด้าน บดเคี้ยว-ปลายราก (Apico-occlusal) มากกว่าปกติ¹ ลักษณะทางคลินิกในช่องปากไม่พบความผิดปกติใดๆ แต่จะพบได้จากภาพรังสีเท่านั้น ทอโรดอนทีซึม ถูกตั้งชื่อ เป็นคนแรก โดย Keith² ในปี ค.ศ. 1913 เป็นการอธิบาย รูปร่างฟันที่เหมือนกับฟันของวัว (Bull-like) คำว่า ทอโร (Tauro) มาจากภาษาลาติน คือ ทอรัส (Taurus) แปลว่า วัว (Bull) ส่วนคำว่า โอดอนต์ (Odont) มาจากภาษากรีก คือ โอดัส (Odous) แปลว่า ฟัน (Tooth)

Shaw³ ได้แบ่งทอโรดอนทีซึมเป็น 3 แบบ ได้แก่ ไฮโปทอโรดอนทีซึม (Hypotaurodontism) ซึ่งลักษณะ ของโพรงเนื้อเยื่อในมีขนาดใหญ่และยาวในแนวด้าน บดเคี้ยว-ปลายรากมากกว่าฟันปกติไม่มาก กลุ่มที่สองคือ มีไฮโปทอโรดอนทีซึม (Mesotaurodontism) โพรงเนื้อเยื่อใน มีขนาดใหญ่และยาวในแนวด้านบดเคี้ยว-ปลายราก มากขึ้น โดยรากฟันยังคงมีการแยกออกจากกัน กลุ่ม ที่สาม ไฮเปอร์ทอโรดอนทีซึม (Hypertaurodontism) ลักษณะของโพรงเนื้อเยื่อในยาวลงไปเกือบถึงปลายรากฟัน มีการแยกของปลายรากฟันเล็กน้อย Kallay⁴ ได้แบ่งเพิ่มอีก 1 กลุ่ม คือ คิวนิฟอร์ม (Cuneiform) ซึ่งลักษณะของโพรง เนื้อเยื่อในมีความยาวลึกลงไปจนถึงปลายราก โดยมีรูเปิด ปลายรากฟันที่กว้างเพียง 1 รู ส่วนมากจะพบในฟันกราม ล่างซี่ที่สอง (รูปที่ 1)

Endodontic Treatment in Taurodontism: A Case Report

Swaros Yuyuen *

Abstract

Taurodontism can be defined as a change in tooth shape caused by the failure of Hertwig's epithelial root sheath to invaginate at the proper horizontal level. Taurodontic teeth have large pulp chambers and apically positioned furcation area along with absence of cervical constriction at the CEJ. Endodontic treatment of a taurodontic tooth is challenging, because it requires special managements in handling and identifying the number of root canals, including access opening, mechanical instrumentation and root canal obturation. This case report presents root canal treatment of a mesotaurodontic mandibular left first molar with four root canals. A long term follow up of 18 years showed that the tooth functions normal without any symptoms.

Keywords: Taurodontism / Endodontic treatment

Correspondence author

Swaros Yuyuen
Dental Department Taksin Hospital
543 Somdejchaowpraya Road
Klongsan Bangkok 10600
Tel. +66-9485-9622
E-mail: drchao@buddybb.com